

Nr. 247/1017/, IV metai. Diep hol z, 1948 m. lapkričio mėn. 5 d.

Atlanto paktas į antrą fazę

Kanados užsienių reikalų ministeris vakar Paryžiuje pareiškė, kad, laimėjus rinkimus prez. Trumanui, nelaukiama jokio pasikeitimo JAV užsienių politikoje, todėl netrukus reikia laukti, kad Atlanto pakto reikalai pakryps į antrąją fazę.

Paryžiuje manoma, kad dar šių metų gruodžio mėnesį Ottavoje įvyksianti konferencija, kurioje bus detalizuotas Atlanto paktas. Pats pakto pasirašymas įvyks 1949 metų sausio mėnesį. Be militarinių garantijų tarp Vakarų Unijos ir JA Valstybių bei Kanados, manoma, kad į šį paktą įtraukta Italija, Skandinavijos kraštai, Grenlandija, Islandija, Graikija, o gal ir Portugalija su Irlandija.

Šios problemos išsprendimas būtų pirmasis ir svarbiausias Trumano politikos darbas.

Iš JTO konferencijos darbų

Vakar JTO visuomenės posėdyje sovietų atstovas Višinski siūlė naują projektą atominės energijos kontrolės reikalui. Šis projektas buvo atmestas. Vakariečių paruoštas atominės energijos kontrolės projektas posėdyje priimtas 40:6 balsų santykiu. Prieš balsavo sovietų blokas ir visą laiką stenėjosi aiškinti, jog vakariečių projektas nesąs tinkamas, nes siūlo įvesti nacionališką, o ne tarptautinę kontrolę. Višinskiui atsakė britų atstovas McNeal, apdėdamas tvirtinimų priešingumus.

JAV atstovas vakar Saugumo Taryboje pasiūlė netaikyti žydams ir arabams ūkinių sankcijų, jei jie neatitrauktų savo kariuomenių iš palio mėn. 15 d. pozicijas Neget tyruose, o sudaryti naują 7 valstybių pakomisiją, kuri paruoštų Saugumo Komisijos darbo planus. Tuo būdu, kaip sako politiniai komentatoriai, Palestinos klausimo svaris nuimtas nuo tarpininko Dr. Ralph Bunche pečių ir perkeltas septynių valstybių pakomisijai. Pritai ir kinai, kurie anksčiau buvo šį projektą dėl ūkinių sankcijų taikymo įnešę, susitiko su JAV atstovo siūlymu.

Vakar JTO ūkio komisijos posėdyje JAV atstovas pareiškė, kad nuo šios dienos Amerika nieko neeksportuos nei į Sovietų Sąjungą nei tuos Europos kraštus, kurių veikla gresia kitų valstybių saugumui.

Kitos radijo žinios

Papildomai pranešama, kad JAV suskaičiuota 44,5 milijono balsų, paduotų už kandidatus į JAV prezidentus. Prez. Trumanas žinią apie išrinkimą sutiko savo tėviškėje. Vakari jis buvo pakeliui į New Yorką. Britų radijo politinis komentatorius sako, kad Trumanas praėjęs darbininkų ir šeimininkų balsais. Visų JAV viešosios nuomonės tyrimo institutai, kurie taip smarkiai apsiriko, nustatydami rinkimų laimėjimo procentus, šiuo metu labai rūpestingai daro apklausinėjimus, kodėl jiems taip nepasisėkė.

Vakarų Unijos karinio štabo šefas feldm. Montgomery Dusseldorfe tarsis su kariniais Vokietijos gubernatorialais. Po to vyks į Prancūziją ir Benelux valstybes.

Prancūzijos vyriausybė nutarė imtis griežtų priemonių prieš komunistų vadovautą angliakasių streiką. Šio įstatymo projekto smulkmenos bus išnagrinėjamos paskelbtos tik lapkričio 16 d.

Vakar Prancūzijos pramonės ministeris pranešė, kad streikas eina prie pabaigos. Visos kasyklos yra vyriausybės rankose ir ateinančią savaitę prasidės darbas. Visur dirbama, išskyrus šiaurinę Prancūziją. Nosto darbininkai atsakė iškrauti anglis iš laivų. Suimta apie 20 naujų išsišokėlių.

Vakar britų lėktuvas Wampir per 2 val. 53 min. iš Anglijos atskrido į Romą, tuo padarydamas naują skridimo rekordą. Anksčiau buvo nuskrusta per 5 val., nors normaliai skristi reikėtų 7 val. laiko. Pažymėtina, kad šis lėktuvas skrido taikos meto greičiu, o ne karo.

Kaip praneša vokiečių spauda, Hamburge gauta 40.000 maišų nedegintos keros, kuri busianti deginama ir vėliau paskirstoma skirstymo centrums. Sako, kad šio kiekio jokiu būdu nepakaks, nes kiekvienam suaugusiam asmeniui bus skiriama tik po 100 g. Kada naujas transportas ateis, dar nežinoma, kas devizų iš Maršalio plano nei antram nei trečiam kvart. nepaskirta.

V i e t o s ž i n i o s:

- = Šiandien, lapkričio mėn. 5 d., 18 val. 7 bloko II aukšte, mokyklos patalpo-
se, kviečiu susirinkti visus tėvus tų vaikučių, kurie baigia pasiruošti
pirmajai šv. Komunijai. Kun. B. Zdanavičius
- = Stovyklos anglų pareigūnų patvarkymu, šiandien priešpiet bus renkamos
atliekamos lovos ir jų dalys ir vežamos į sandėlį. Stovyklos gyventojas
prašoma tuo laiku laikyti atraktintas rūšis ir aukštus, kad nesitrukdytų
darbas.
- = Kai dabar vargo mokyklą tremtyje, tai jai kiekvienas mūsų tautiečių
remiamas žygis svarbus viešai pažymėti. Mūsų Gimnazijai padovanojo Komi-
teto pirm. A. Janušonis didįjį J. Barono spalvotąjį Lietuvos žemėlapi. Jis
gerokai buvo pelių apgraužtas Gross Hesepe's gimnazijoje. Žemėlapi restau-
ravo geo. grafijos mokytojas S. Laniauskas, ir dabar tiem dviem geradariam
mokyklinis jaunimas yra dėkingas, turėdamas tremtyje retą ir naudingą moks-
lo priemonę.

Lietuvių kalbos reikalai/tesinys iš pereinamo numerio/

Keptuvė, ne: "petelnė, skavrade, skavarada", die /Brat/pfanne, rus. skovorodka,
ukr. skovoroda, lmk. patelnia.

Keptuvas, ne: "duchovka", vok. der Backofen. /bus daugiau/

Kodėl laimėjo Harry S. Truman?

Užbaigdamas savo priešrinkiminę kampaniją, prez. Harry S. Truman išsi-
reiškė: "Tautos akyse matau savo pergalę". Kodėl jis laimėjo, nors visa buvo
prieš jį nukreipta - tokį klausimą stato kiekvienas. Gausūs radijo komenta-
rai visomis kalbomis stengiasi nurodyti tas svarbiąsias priežastis, dėl
kurių Trumanas dar ketveriems metams pasiliko Baltuosiuose Rūmuose.

Trumanas laimėjo todėl, nes jo pusėje buvo visa didžiulė darbininkų
ir smulkiųjų pramoninkų bei fermerių masė, kuriai Trumanas nesiūlė sunkios
ūkio programos nei genialios užsienių politikos, nesileido į didžiulius
pažadus, o garantavo tik ramų ir taikingą gyvenimą.

Tikrumoje visa buvo prieš Trumaną: buvo bendras įsitikinimas, paremtas
praeities patyrimais, kad demokratų partijai jau užteko valdyti, turi įvyk-
ti pasikeitimų. Įtempta tarptautinė padėtis, nuolat kylančios pragyvenimo
kainos - šito Trumanas negalėjo sulaikyti ir skubiai išspręsti. Tačiau
negrų klausimu jis siūlė kompromisą, eidamas net prieš savo partijos inte-
resus. Tačiau už Trumaną kalbėjo tai, kad jis nepriklausė Wallstreeto ban-
kininkams bei fabrikantams, kuriuos gerai pažinojo gubernatorius Dewey. Čia
jį /Trumaną/ gelbėjo jo proletariškumas. Trumaną rėmė ir tai, kad jis pasi-
sakė prieš įstatymą, aprėžiantį streikų teisę. Todėl už jį vieningai bals-
avo profesinės sąjungos. Trumaną šiuose rinkimuose palaikė jo pastangos, ne-
žiūrint sunkiausių užsienio konfliktų rūpintis išgelbėti pasaulį nuo ka-
ro. Taip pat ir Amerikos vardo bei autoriteto padidėjimas pasaulyje ryšium
su Maršalio plano pravedimu irgi buvo įrašytas į Trumano pliusų sąskaitą.

Trumano vyriausybės programa masėms jau buvo gerai pažįstama, kai tuo tar-
pu bijota, kad Dewey programoje pažangūs ir liberalūs punktai nenuslopintų
reakcijos. Be to, ir paties Dewey asmenybė tam tikru savo šaltumu masių ne-
traukė. Respublikininkai laukė savo laimėjimo, būdami daugiau negu tikri. De-
wey ir jo politinis patarėjas John. Forster Dulles - būsimasis užs. reik. mi-
nisteris net per garsiai kalbėjo apie naujosios eros reformas.

Demokratų pergalė kongrese

Senate demokratai šiuo metu turi 49 vietas iš 96 bendro skaičiaus.
Reprezentantų rūmuose - 239 vietos, kai tuo tarpu daugumai sudaryti čia
toreikia 218 vietų.

Gubernatorių rinkimuose demokratai taip pat laimėjo didžiumą, tat
šiuo metu iš visų 48 gubernatorių postų demokratai turi 31.

Atsiliepiniai apie prezidento rinkimus JAV

Stockholmo spauda Trumano pasisekimą vadina mišiniška sensacija JA
Valstybėse. "Star"/demokratų/, JAV, sako: "Praktiškai niekas, išskyrus patį
Trumaną, netikėjo jo laimėjimu." Sovietai sako, esą, vistiek kas sėdės Bal-
tuosiuose Rūmuose: Trumanas ar Dewey, nes Amerika vistiek yra valdoma iš
Wallstreeto/gatvė, kurioje yra Balt. Rūmai/.

Leidžia Diepholzo LTB Komitetas. Redaguoja Salomėja Narkėliūnaitė.